

METODOLOGIJA UTVRĐIVANJA I PROMJENA KAMATNIH STOPA

Rijeka, svibanj 2011.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. NAZIVI	3
3. VRSTE KAMATNIH STOPA	3
4. ELEMENTI KOJI UTJEČU NA FORMIRANJE KAMATNIH STOPA	4
4.1. Indeks kamatne stope	4
4.1.1. Indeks interne kamatne stope	4
4.1.2. Indeks tržišne kamatne stope.....	4
4.2. Premija rizika	5
4.3. Profitna marža proizvoda	5
5. NAČIN IZRAČUNA KAMATNIH STOPA	5
5.1. Administrativne kamatne stope	5
5.2. Tržišno indeksirane kamatne stope	5
6. PROMJENA KAMATNIH STOPA	6
6.1. Promjena administrativne kamatne stope	6
6.2. Promjena tržišno indeksiranih kamatnih stopa	6
6.3. Promjena ostalih elemenata	7
7. Prijelazne i završne odredbe	7

1. UVOD

Metodologijom za utvrđivanje kamatnih stopa te njihovih promjena (u daljnjem tekstu: Metodologija), utvrđuje se praksa koju BKS Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) primjenjuje prilikom utvrđivanja kamatnih stopa te potrebe za njihovom promjenom. Ova Metodologija donesena je u skladu sa odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne Novine“ br. 75/09).

Metodologiju usvaja Uprava Banke, ista se objavljuje se na Internet stranicama Banke, www.bks.hr, te je dostupna i u poslovnicama Banke. Metodologija definira:

- Elemente koji utječu na formiranje kamatnih stopa,
- Način izračuna kamatnih stopa,
- Kriterije za promjenu kamatnih stopa,
- Učestalost promjena kamatnih stopa,
- Način komuniciranja kamatnih stopa te njihovih promjena prema klijentu.

2. NAZIVI

U smislu ove metodologije pojedini nazivi imaju sljedeća značenja:

- EURIBOR (engl. EUro InterBank Offered Rate) je referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na europskom međubankarskom tržištu. Utvrđuje se dnevno kao prosječna stopa po kojoj reprezentativne banke međusobno daju u zajam neosigurana novčana sredstva.
- LIBOR (engl. London InterBank Offered Rate) je londonska međubankovna ponudbena kamatna stopa, promjenjiva kamatna stopa koja se obračunava na međusobne kredite banaka koje posluju na londonskom tržištu kapitala. Visina joj ovisi o ročnosti zajmova, varira ovisno o situaciji i izgledima pojedine valute na tržištu.
- ZIBOR (engl. Zagreb InterBank Offered Rate) je jedinstvena referentna kamatna stopa na hrvatskom međubankarskom tržištu. Službeni izračun provodi se temeljem izračuna prosječnih vrijednosti kamatnih stopa 8 najvećih hrvatskih banaka kotiranih na Reuters sustavu dnevno točno u 11.00 sati.

3. VRSTE KAMATNIH STOPA

S obzirom na svojstvo promjenjivosti kamatne stope, Banka s klijentima može ugovarati fiksne ili promjenjive kamatne stope:

- **Fiksna kamatna stopa (F)** označava stopu koja je nepromjenjiva kroz cijelo vrijeme trajanja poslovnog odnosa,
- **Promjenjiva** je kamatna stopa čija je visina podložna izmjenama tijekom trajanja poslovnog odnosa te može biti:

- **Administrativna kamatna stopa (A)** - kamatna stopa čija je visina podložna izmjenama temeljem akata Banke,
- **Tržišno indeksirana kamatna stopa (P)** - čija je visina podložna izmjenama s osnove tržišnog indeksa,
- Promjenjiva temeljem **odluka eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija (E)**.

4. ELEMENTI KOJI UTJEČU NA FORMIRANJE KAMATNIH STOPA

Prilikom uvođenja novih proizvoda te unaprjeđenja postojećih, Banka formira kamatnu stopu za spomenute proizvode u skladu s ovom metodologijom. Elementi koji utječu na visinu kamatne stope, a ovise o klijentu, njegovoj kreditnoj sposobnosti i slično, uvažavaju se prilikom ovog postupka na prosječnoj osnovi.

Prilikom formiranja kamatne stope za pojedinačnog klijenta tijekom ugovaranja proizvoda sa klijentom Banka zadržava pravo na formiranje kamatne stope različite od utvrđene za pojedini proizvod ukoliko su elementi koji utječu na visinu kamatne stope a ovise o klijentu različiti od elemenata korištenih u prethodno opisanom postupku, te ukoliko se tržišne okolnosti u međuvremenu promijene.

Na formiranje kamatnih stopa utječu:

- indeks kamatne stope,
- premija rizika,
- profitna marža proizvoda.

4.1. Indeks kamatne stope

4.1.1. Indeks interne kamatne stope

Indeks interne kamatne stope ($I_t\%$) može ovisiti o sljedećim varijablama:

- visini tržišnih kamatnih stopa (EURIBOR, LIBOR, ZIBOR),
- visini tržišnih kotacija domaćih banaka za domaću i stranu valutu,
- prinosu na referentne državne vrijednosne papire (Trezorski zapisi Ministarstva financija RH),
- primjenu prisilnih normi (odluke HNB-a i druge zakonske odredbe i propisi koji obvezuju Banku i utječu na poslovanje Banke),
- trošku vlasničke glavnice.

4.1.2. Indeks tržišne kamatne stope

Indeks tržišne kamatne stope ($X_t\%$) može izravno ovisi o sljedećim varijablama:

- EURIBOR,
- LIBOR,
- ZIBOR.

4.2. Premija rizika

Premija rizika određuje se na temelju procjene rizika obzirom na:

- udio loših plasmana u portfelju Banke i/ili ostalih financijskih institucija u RH,
- naplatu plasmana,
- rezervacije za plasmane,
- kreditnu sposobnost klijenta,
- urednost klijenta kod podmirivanja obveza prema Banci.

4.3. Profitna marža proizvoda

Profitna marža proizvoda formira se ovisno o cijeni izvora sredstava, ostalih operativnih troškova Banke, tržišnu poziciju Banke odnosno konkurentnost proizvoda koji se plasira na tržište, značaj klijenta za Banku te ovisno o zahtijevanom povratu na kapital.

5. NAČIN IZRAČUNA KAMATNIH STOPA

5.1. Administrativne kamatne stope

Formula za izračun administrativne kamatne stope je:

$$A = It\% \pm r\% \pm m\%$$

pri čemu je:

- **A** - visina administrativne kamatne stope iskazana u %,
- **It%** - indeks interne kamatne stope pri čemu t označava vremensko obilježje,
- **r%** - premija rizika,
- **m%** - profitna marža.

5.2. Tržišno indeksirane kamatne stope

Formula za izračun tržišno indeksiranih kamatnih stopa je:

$$P = Xt\% \pm r\% \pm m\%$$

pri čemu je:

- **P** - visina tržišno indeksirane kamatne stope iskazana u %,
- **Xt%** - indeks tržišne kamatne stope pri čemu t označava vremensko obilježje,
- **r%** - premija rizika,
- **m%** - profitna marža.

Tržišno indeksirane kamatne stope mogu imati utvrđene gornje i donje granice (engl. caps and floors), u kojem slučaju oni određuju maksimalne, odnosno minimalne kamatne stope tijekom trajanja ugovornog odnosa:

- f** donja granica kamatne stope (floor)
- c** gornja granica kamatne stope (cap)

6. PROMJENA KAMATNIH STOPA

Promjena kamatnih stopa predstavlja ponovno određivanje/usklađivanje visine kamatne stope u odnosu na izvornu kamatnu stopu utvrđenu ugovorom koji, za pojedini proizvod, klijent sklapa s Bankom a sukladno ugovorenim uvjetima o promjenjivosti.

Razdoblje promjene kamatne stope je razdoblje između dva uzastopna usklađivanja visine kamatne stope.

Usklađivanje kamatne stope može se provesti za sve proizvode koji su u korištenju ili su u otplati na datum promatrane promjene elemenata.

U slučaju da se, u odnosu na prethodno utvrđenu kamatnu stopu, indeks kamatne stope promijeni u apsolutnom iznosu za više ili jednako 0,5 postotnih bodova Banka je ovlaštena promijeniti kamatnu stopu najviše za 1 (jedan) postotni bod.

Ukoliko Banka u proteklom kvartalu iz bilo kojeg razloga ne provede usklađivanje visine kamatnih stopa, iako prema ovoj Metodologiji na to ima pravo, zadržava pravo uvećati promjenu kamatne stope u slijedećem kvartalu za visinu neprovedene usklade iz prethodnog kvartala.

6.1. Promjena administrativne kamatne stope

Ponovno određivanje (formiranje) indeksa interne kamatne stope obavlja se na sljedeće datume:

- 31. ožujka
- 30. lipnja
- 30. rujna
- 31. prosinca

Izmijenjene kamatne stope primjenjuju se tijekom kvartala koji slijedi nakon navedenih datuma.

Iznimno, administrativna kamatna stopa mijenja se promjenom indeksa interne kamatne stope u vremenskim intervalima predviđenim istim indeksom i/ili prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope te sukladno odlukama nadležnih tijela Banke.

6.2. Promjena tržišno indeksiranih kamatnih stopa

Tržišno indeksirana kamatna stopa mijenja se promjenom indeksa tržišne kamatne stope u vremenskim intervalima predviđenim istim indeksom i/ili prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope.

Kod tržišno indeksiranih kamatnih stopa vezanih uz prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija RH, ukoliko nije drugačije ugovoreno, učestalost izmjene visine kamatne stope provodi se mjesečno, odnosno tromjesečno i prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope.

Ako je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva, bez izričite naznake da se radi o administrativnoj, tržišno indeksiranoj ili kamatnoj stopi promjenjivoj temeljem odluka eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija, onda se takva stopa, smatra tržišno indeksiranom kamatnom stopom.

Za proizvode čija je kamatna stopa vezana uz tržišne indekse (EURIBOR, LIBOR, ZIBOR) te za prinose na Trezorske zapise Ministarstva financija mjerodavan je tržišni indeks kalendarskog razdoblja u kojem je proizvod realiziran ukoliko ugovorom ili za pojedini proizvod nije drugačije utvrđeno.

6.3. Promjena ostalih elemenata

Premija rizika za određeni proizvod određuje se u trenutku zasnivanja ugovornog odnosa za taj proizvod i nepromjenjiva je tijekom trajanja tog ugovornog odnosa.

Iznimno, premija rizika za određeni proizvod može se promijeniti tijekom trajanja spomenutog ugovornog odnosa ukoliko klijent ne ispunjava adekvatno i pravovremeno ugovorene obveze.

Profitna marža proizvoda za određeni proizvod određuje se u trenutku zasnivanja ugovornog odnosa za taj proizvod i nepromjenjiva je tijekom trajanja tog ugovornog odnosa.

Iznimno, profitna marža proizvoda za određeni proizvod može se promijeniti tijekom trajanja spomenutog ugovornog odnosa uz prethodnu pismenu suglasnost klijenta.

7. Prijelazne i završne odredbe

Banka zadržava pravo promjene ove Metodologije u skladu s zakonskim propisima i politikom Banke. Period između svake od promjena ove Metodologije ne može biti manji od 6 mjeseci.

O izmjenama i dopunama ove Metodologije Banka će obavijestiti klijente putem svoje poslovne mreže i na svojim Internet stranicama.